

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים בעניינים מינהליים

עע"מ 23/205

לפני: כבוד השופט יי אלרון

כבוד השופטת יי וילנר כבוד השופט אי שטיין

המערערים: פלונים

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל

2. ועדת המאוימים (מתייק חברון)

3. המנהלה לביטחון לסיוע

4. שירות הביטחון הכללי

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו ב-עתיימ 27882-12-22 מיום 13.3.2023 שניתן על ידי השופט ג׳ הס

בשם המערערים: עוייד אליהו שטרית

בשם המשיבים: עו״ד מתניה רוזין

פסק-דין

:השופט י' אלרון

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים (השופט ג' הס) ב-עת"מ 27882-12-22 מיום 13.3.2023, בגדרו נדחתה עתירת המערערים לקבלת אשרת שהייה בישראל על בסיס טענות מאוימות.

תמצית רקע עובדתי נדרש

1. בין השנים 2018-2008 עניינו של המערער 1 נבחן מספר פעמים על ידי הוועדה לבחינת הטענות בדבר מאוימות על רקע חשד לשיתוף פעולה עם ישראל (להלן: ועדת המאוימים או הוועדה) ו"קצין המאוימים". זאת, על רקע בקשותיו כי תותר שהייתו בישראל נוכח סכנה הנשקפת לחייו כתוצאה משיתוף הפעולה שלו עם גורמי ביטחון ישראלים. עוד הוגשו לוועדה בקשות מטעם רעייתו – המערערת 2, והילדים – המערערים ישראלים. עוד הוגשו לוועדה בקשות שהייה מכוח מאוימותו. בקשות אלו נדחו מרבית הפעמים – בין היתר משלא נמצא כי נשקפת סכנה לחייהם. נוסף על כך, במהלך תקופה זו הוועדה עמדה על כך שנשקפת סכנה לשלום הציבור משהיית המערער 1 בישראל בראי אינדיקציות למעורבותו בפלילים. יחד עם האמור, יוער כי לפרקי זמן מסוימים ניתנו היתרי שהייה זמניים לחלק מבני המשפחה.

2. ביום 9.12.2020 המערער 1, רעייתו, ילדיו – יחד עם אחיו, המערערים 10-8 (להלן: אחי המערער 1 או האחים), פנו לוועדת המאוימים בבקשה לקבלת היתרי שהייה בהינתן "אינדיקציות חדשות" למאוימותם. על רקע פנייה זו, המערערים הגישו 3 עתירות מנהליות שונות על פני תקופה של כ-8 חודשים, שבהן התבקש כי תותר שהייתם בישראל בטענה כי נשקפת סכנה לחייהם.

בעתירתם הראשונה של המערערים (עת"מ 21087-04-22; העתירה הראשונה) בית המשפט המחוזי עמד על הצורך של המערערים למצות הליכים מול הגורמים המנהליים הרלוונטיים, ובהסכמת הצדדים העתירה נמחקה. עתירתם השנייה של המערערים (עת"מ 22-57876-09-25; להלן: העתירה השנייה) נמחקה אף היא בהסכמת המערערים לאחר שהוגשה הודעה מטעם המשיבים שלפיה עניינם של האחים עודנו בבחינה, ובקשתם של המערער 1, רעייתו והילדים נבחנה ונדחתה על ידי ועדת המאוימים.

3. מכאן לעתירה מושא הערעור שלפנינו. המערערים עתרו בשלישית לבית המשפט (להלן: העתירה השלישית או פסק הדין). במסגרת ההליך, המשיבים הדגישו, בין היתר, כי הדחייה העדכנית של בקשת המערער 1, רעייתו והילדים למתן היתרי שהייה נעשתה משנמצא כי המאוימות, ככל שהיא קיימת, מוגבלת למערער 1 בלבד כאשר ליתר בני המשפחה אין "עילה לבקשה אפילו לכאורה". באשר לדחיית בקשת המערער 1 הובהר כי הצורך בשמירה על שלום הציבור מפני הסיכון שהוא מהווה גובר על המשקל שניתן למאוימותו הנטענת. המשיבים הוסיפו ועדכנו באשר להתקדמות עניינם של האחים, במסגרתה נערך להם תחקור אשר בסופו הוחלט שלא ליתן להם סעד זמני, וכן צוין כי ככל שברצונם להשיג על החלטה זו עליהם לפנות למרכז ועדת המאוימים בהתאם להוראות "נוהל טיפול בטוענים למאוימות על רקע חשד לשיתוף פעולה בטחוני עם גורמי ביטחון ישראליים ומכירת קרקעות לישראלים" (להלן: הנוהל).

בית המשפט עמד על כך בפסק דינו שנוכח טיעוני הצדדים והחומר החסוי שהוצג לעיונו "קיים פער או חשש לפער" בין טיעוני המערער 1 באשר למאוימותו לבין המידע שיש בידי ועדת המאוימים. הודגש, כי "לבית המשפט, בוודאי שבהליך מנהלי, אין את הכלים לבחון את האותנטיות של החומרים" שבידיו, ומשכך נקבע כי העתירה תימחק תוך שמירה על זכותם של המערער 1, רעייתו והילדים להציג את החומרים בפני הוועדה. כן הוארך הצו הארעי שניתן להם עד ליום 15.4.2023 על מנת לאפשר להם לפנות לגורמים הרלוונטיים. אשר לאחים – בית המשפט הורה גם על מחיקת עתירתם תוך שהדגיש כי עליהם למצות את ההליך שבו התחילו, ולהשיג על ההחלטה שניתנה בעניינם בהתאם לנוהל. בהינתן האמור, בנוסף נקבע כי גם אין מקום ליתן צו ארעי בעניינם.

- 4. לאחר מתן פסק הדין, אחי המערער 1 פנו לבית משפט קמא בבקשה למתן סעד זמני על מנת לאפשר להם למצות את הליך ההשגה בו החלו. ניתן להם סעד זמני עד להכרעה בבקשה. המשיבים התנגדו למבוקש, תוך שציינו כי לא אותרה אצלם כל פנייה רלוונטית, וכי לעמדת משטרת ישראל נשקפת מסוכנות מהמשך שהיית האחים בישראל. בראי דברים אלה, בית משפט קמא הורה לאחים להבהיר האם ומתי ערכו פנייה מתאימה עד ליום 24.4.2023 ונראה כי הבהרה שכזו לא הוגשה עד היום.
- 5. על פסק דין זה כאמור נסוב הערעור שלפנינו, אשר עמו הוגשה בקשה למתן סעד זמני ולפיו יימנע גירושם של המערערים ויינתנו להם היתרי שהייה בישראל. בהחלטה מיום 20.4.2023 קבעתי כי אין מקום ליתן סעד ארעי במעמד צד אחד, והוריתי למשיבים להגיב לבקשה למתן סעד זמני. בהמשך, התקבלה תגובת המשיבים לבקשה למתן סעד זמני ועמה בקשה לסילוק הערעור על הסף. בהתאם להחלטתי, המערערים הגישו תגובתם לבקשה לסילוק הערעור על הסף.

עיקרי טענות הצדדים

6. לטענת המערערים, היה על בית המשפט המחוזי להתערב בהחלטה בעניינם של המערער 1, רעייתו ובני משפחתו, ובכלל זה לקבוע כי המערער 1 הוא מאוים וכן כי לא נשקפת סכנה לציבור משהייתו בישראל. עוד נטען כי בית המשפט לא התייחס כנדרש לעניין מסוכנתו, בין היתר, משנמנע מלחשוף את החומר החסוי המעיד על מעורבותו בפלילים וכן להידרש לטענתו כי סיווג זה נובע מקצין משטרה אשר מכפיש אותו. אשר לאחים, נטען כי פנו מספר פעמים לקצין המאוימים אך האחרון כלשונם "נפנף אותם ללא שום סיבה נראית לעין" ומשכך, יש לקבוע כי מיצו הליכים כנדרש.

- 7. מנגד, המשיבים סמכו את ידם על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וביקשו כי הערעור יידחה על הסף בהיותו "חסר סיכוי". בבקשתם, טענו כי לא נפל כל פגם בכך שהמערער 1, רעייתו והילדים הופנו להליך המנהלי כמוקבל לצורך הצגת כל החומרים שבידם המעידים על מאוימותם, וכי "פתוחה הדרך" בפניהם לעשות כן. עוד שללו את טענת האחים כי מיצו הליכים כנדרש, תוך שציינו כי הטענה הועלתה בעלמא, כאשר אף לשיטת המערערים השגתם על ההחלטה שניתנה בעניינם הוגשה רק לאחר מתן פסק הדין, וממילא כי השגה זו לא הומצאה לידי המשיבים. עוד הוער, כי האחים בחרו להשיג על מחיקת עתירתם אף שהותירו את ההחלטה באשר לכך לשיקול דעתו של בית המשפט המחוזי.
- 8. בתגובת המערערים נטען, בין היתר, כי ערעורם אינם מאותם מקרים "חסרי סיכוי" המצדיקים סילוק על הסף. בפרט, נוכח ניסיונם המתמשך של המשיבים למנוע מהם כביכול גישה לערכאות, אשר בעטיו נאלצו, כלשונם, להגיש 3 עתירות מנהליות. המערערים שבו והדגישו כי כל המערערים מיצו הליכים כנדרש זה מכבר.

דיון והכרעה

- 9. לאחר עיון במסמכים שהונחו לפניי, אציע לחבריי כי נדחה את הערעור על הסף אף מבלי לקבל את תשובת המשיבים לגופו משאין לו "סיכוי להתקבל", בהתאם לתקנה 138 (א)(1) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, אשר חלות בענייננו מכוחה של תקנה 34 (א) לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000 (ראו מהעת האחרונה: עע"מ 950/22 אללה נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פסקה 20 מהעת האחרונה: עע"מ 6610/22 פלוני נ' משרד הרווחה, פסקה 5 (16.2.2023); עע"מ 7060/22
- 10. קצרה היריעה מלפרט את התנהלותם הדיונית של המערערים, אשר נדמה כי אצה להם הדרך לפנות שוב ושוב לבית המשפט בבקשה למתן סעד. בעתירתם האחרונה, בית המשפט המחוזי קיים דיון מעמיק בנוכחות הצדדים אשר במהלכו גם עיין בחומר החסוי מטעם המשיבים, ומצא כי אין מקום להכריע ביחס למאוימות או המסוכנות הנשקפת מהמערערים משנותרו אפיקי פעולה שביכולתם לנצל מול הגורמים המנהליים הרלוונטיים.

יודגש, בית המשפט המחוזי לא השיב את פני המערערים ריקם. הובהר ביחס למערער 1, רעייתו והילדים כי ביכולתם להציג את החומרים התומכים בטענתם כי נשקפת סכנה לחייהם לפני הוועדה, ואף ניתן להם סעד זמני המקנה להם שהות לעשות כן. באשר לאחים — הוסבר כי עליהם למצות את הליך ההשגה על ההחלטה לדחות את בקשתם למתן סעד זמני בהתאם להוראות הנוהל מכוח חובתם למיצוי הליכים בטרם פנייה לבית המשפט בבקשת סעד (ראו והשוו: בג"ץ 11/17/7 סעד נ' מדינת ישראל - משרד הביטחון, פסקה 3 (3.1.2019); בג"ץ 8/96/1 פלוני נ' ועדת מאוימים, פסקה 5 (11.4.2018); בג"ץ 11/4.2018).

11. המערערים לא הצביעו על כל טעם המצדיק התערבות בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. טענותיהם כי ביצעו זה מכבר את כל הפעולות הנדרשות מול הגורמים המנהליים הועלו בעלמא. ביחס לאחי המערער 1 – הטענות אף אינן עולות בקנה אחד עם דיווחיהם לבית המשפט המחוזי לאחר פסק דינו כי החלו בהליך השגה כנדרש תוך שהם מבקשים כי יינתן להם סעד זמני עד להשלמתו. כך או אחרת, ברי כי לפנינו ערעור "חסר סיכוי". מוטב למערערים להשקיע את מרצם במיצוי האפיקים המנהליים שבפניהם, כאמור בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, וזאת מבלי להביע כל עמדה באשר לגופם של דברים.

12. אשר על כן, הערעור נדחה. ממילא מתייתרת הבקשה למתן סעד זמני.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, י"ב בסיון התשפ"ג (1.6.2023).

שופטת שופט שופט מ

עע 23030950 J06.docx